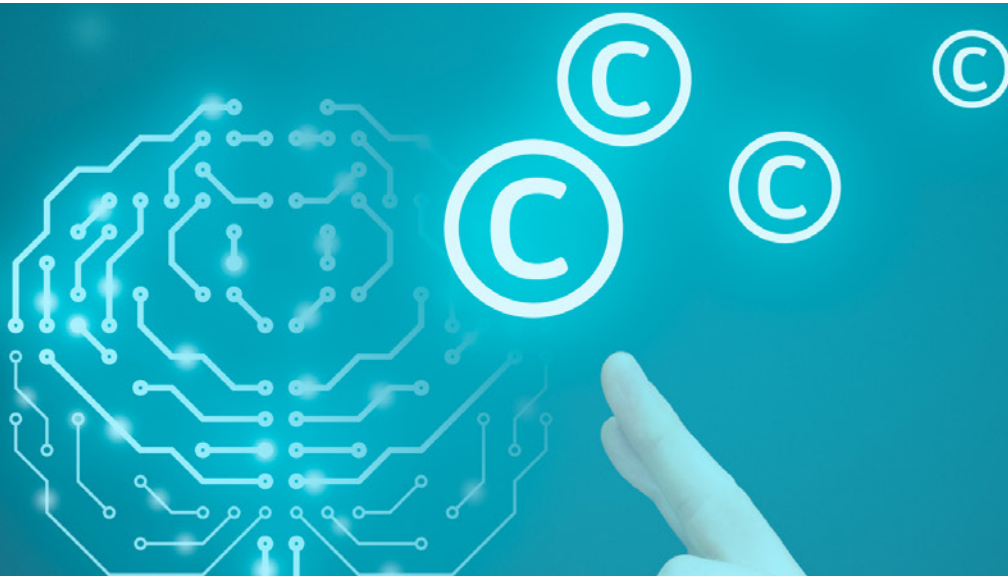

JAARVERSLAG 2019

Dienst voor de
Intellectuele
Eigendom

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Ondernemingsnr.: 0314.595.348

○ 0800 120 33 (gratis nummer)

○ FODEconomie

○ @fodeconomie

○ [linkedin.com/company/fod-economie](https://www.linkedin.com/company/fod-economie) (tweetalige pagina)

○ [instagram.com/fodeconomie](https://www.instagram.com/fodeconomie)

○ [youtube.com/user/FODEconomie](https://www.youtube.com/user/FODEconomie)

○ economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever:

Regis Massant

Voorzitter a.i. van het Directiecomité

Vooruitgangstraat 50 – 1210 Brussel

Internetversie

160-20

Inhoud

Voorwoord.....	7
1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom in een oogopslag	8
2. De hoogtepunten van 2019.....	11
2.1. Uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermingscertificaten	11
2.1.1. Belgische octrooien.....	11
2.1.2. Europese octrooien en internationale octrooiaanvragen (PCT).....	14
2.1.3. Aanvullende beschermingscertificaten (ABC).....	17
2.1.4. Kwekersrechten	19
2.1.5. Electronic online filing (eOLF).....	20
2.1.6. Activiteiten van de sectie Register	20
2.1.7. Financiën van de DIE	22
2.2. Rechten op merken, tekeningen en modellen	25
2.2.1. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken	25
2.2.2. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-modellen.....	25
2.2.3. Elektronische i-Depots per land van aanvraag.....	26
2.3. Auteursrecht en naburige rechten.....	26
2.3.1. Aanpassing van de wetgeving over privékopie	26
2.3.2. Muziek voortaan via een enkele licentie geregeld dankzij Unisono.....	27
2.3.3. Uitzondering op het auteursrecht voor pedagogische activiteiten van kinderopvangdiensten	27
2.3.4. Auteursrecht in de digitale eengemaakte markt	28
2.3.5. Update richtlijn kabel en satelliet.....	29
2.4. Nieuwe samenstelling Raad voor de Intellectuele Eigendom	29
2.5. Acties rond communicatie en sensibilisering	29
2.5.1. Institutioneel forum voor industriële eigendom	30
2.5.2. Campagne bedrijfsgeheimen.....	30
2.5.3. Aanvragen van “voor eensluidend verklaarde kopieën”	31
2.5.4. Aanvragen van EPOQUE-opzoekingen	31
2.5.5. Klantendiensten	32

2.5.6. Zitdagen.....	33
2.5.7. Events.....	34
3. Hoe met ons communiceren?.....	35
Lijst van afkortingen	36

Lijst van grafieken

Grafiek 1. Belgische octrooiaanvragen	11
Grafiek 2. Verleende Belgische octrooien.....	12
Grafiek 3. Belgische octrooien versus octrooiaanvragen.....	12
Grafiek 4. Totaal van Europese octrooiaanvragen ingediend bij het EPO	14
Grafiek 5. Europese octrooiaanvragen met aanduiding van België ingediend bij het EPO.....	15
Grafiek 6. Verleende Europese octrooien (al dan niet) met aanduiding van België.....	15
Grafiek 7. Herkomst houders Europese octrooien (BE en niet-BE).....	16
Grafiek 8. Aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat (ABC).....	17
Grafiek 9. Verleende Belgische aanvullende beschermingscertificaten (ABC).....	18
Grafiek 10. Elektronische indiening (eOLF) vs. papieren aanvragen van Belgische octrooien.....	20
Grafiek 11. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken.....	25
Grafiek 12. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-modellen.....	25
Grafiek 13. Elektronische i-Depots per land van aanvraag.....	26

Lijst met tabellen

Tabel 1.	Personeelsgegevens van de Dienst voor Intellectuele Eigendom.....	10
Tabel 2.	Geografische spreiding van Belgische octrooiaanvragen over de provincies en regio's.....	13
Tabel 3.	Verlenging van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik.....	18
Tabel 4.	Aanvragen en verleningen van Belgische kwekersrechten.....	19
Tabel 5.	Aanvraag tot herstel na afloop van de termijn.....	21
Tabel 6.	Beslissingen na aanvraag tot herstel.....	21
Tabel 7.	Aanvragen tot opname in het octrooiregister.....	22
Tabel 8.	Resultaten examen mandataris.....	22
Tabel 9.	Ontvangen jaartaksen: nationaal octrooi, Europees octrooi, ABC.....	23
Tabel 10.	Ontvangen proceduretaksen, nationaal octrooi.....	23
Tabel 11.	Totaal ontvangsten DIE.....	23
Tabel 12.	Ontvangsten uit kwekersrechten.....	24
Tabel 13.	Behandelde vragen over intellectuele eigendom.....	32
Tabel 14.	Aantal afspraken in verband met intellectuele eigendom.....	33
Tabel 15.	Aantal zitdagen van de Dienst voor de Intellectuele Eigendom.....	33

Voorwoord

Naar jaarlijkse gewoonte publiceren we — niet zonder enige trots — het activiteitenverslag van de Dienst voor de Intellectuele Eigendom (DIE). Zo kunnen we het publiek een algemeen overzicht geven van de projecten en activiteiten die in 2019 werden uitgevoerd, geïllustreerd met grafieken en statistieken.

De hoogtepunten van 2019 op het vlak van de productie:

- Een stijging van 2 % van het aantal Belgische octrooiaanvragen in 2019 (1.133), ten opzichte van 2018 (1.110);
- De snelheid waarmee de DIE Belgische octrooien verleent: in 2019 werden 998 octrooien verleend. 97,9 % van de verleende octrooien werd tussen 2017 en 2019 aangevraagd. In januari 2020 waren nog 1.557 octrooiaanvragen in behandeling, die voor 98,9 % (1.539) werden ingediend in 2018 en 2019;
- Een stijging van het aantal ingediende Europese octrooiaanvragen in 2019 door Belgische uitvinders en ondernemingen met 3,2 % (2.423) in vergelijking met 2018 (2.348);
- De verdere toename van het aantal ingediende online-octrooiaanvragen (90 % in 2019, tegenover 78 % in 2015);
- De versterking van de structurele partnerschappen met de regionale instellingen die belast zijn met de bevordering van innovatie d.m.v. industriële eigendom, evenals met de Europese (EPO en EUIPO) en Benelux (BOIP) organisaties die belast zijn met intellectuele eigendom;
- De lancering van een grootschalige informatiecampaigned over het bedrijfsgeheim en het strategisch belang hiervan voor de economische ontwikkeling van innovatiespelers.

Ook op normatief niveau hebben zich belangrijke ontwikkelingen voorgedaan:

- De oprichting van een uniek loket waar de auteursrechten en de naburige rechten voor het spelen van muziek op eenzelfde plaats kunnen worden geregeld;
- De invoering van een nieuwe uitzondering op het auteursrecht en de naburige rechten voor kinderopvangdiensten;
- De goedkeuring van Europese richtlijn 2019/790 betreffende auteursrechten in de digitale een-gemaakte markt;
- De verbetering van het octrooirecht en de ABC's op een aantal technische en operationele punten, in overleg met de betrokken partijen;
- De ratificatie van het Protocol van Londen, dat de vertaalverplichtingen van de Europese octrooien met aanduiding van België vereenvoudigt;
- Het invoeren van een nieuwe uitzondering op de bescherming die wordt geboden door een aanvullend beschermingscertificaat, de "SPC manufacturing waiver".

Zoals u ziet, was 2019 opnieuw een jaar van consolidatie van de operationele activiteiten, verdieping van de relaties met de belanghebbenden van de DIE en een verder afstemmen van het intellectueel eigendomsrecht.

Séverine Waterbley

Directeur-generaal

Algemene Directie Economische Reglementering

1. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom in een oogopslag

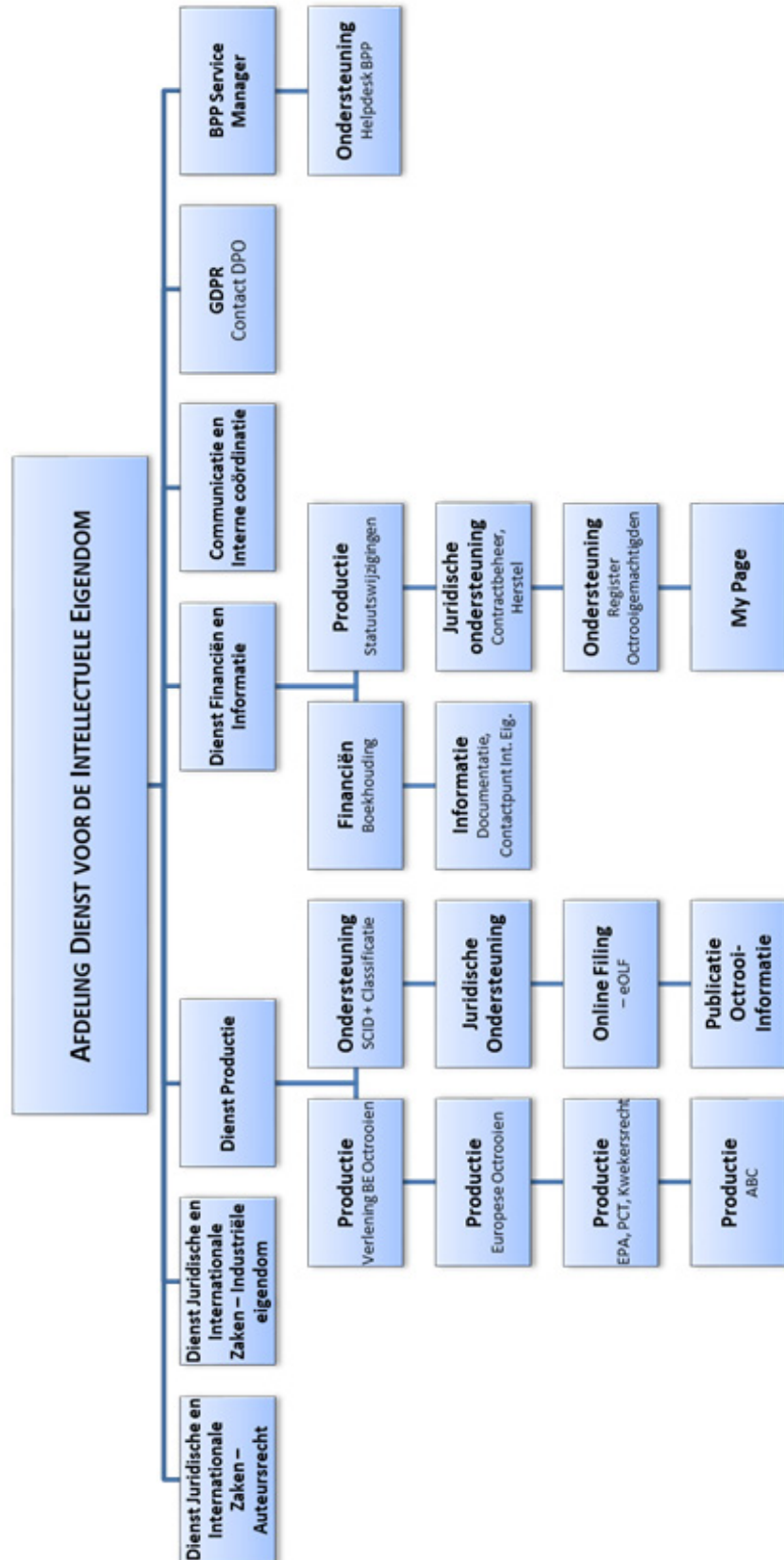
De Dienst voor de Intellectuele Eigendom (DIE) maakt deel uit van de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. De DIE is een van de afdelingen van de Algemene Directie Economische Reglementering.

De DIE voert hoofdzakelijk de volgende activiteiten uit:

- productie, financiën en informatie: die activiteiten hebben onder meer als doel de registratie en de verwerking van de (aanvragen van) industriële eigendomsrechten en het extern verstrekken van informatie;
- juridische en internationale activiteiten: die activiteiten omvatten onder meer het opstellen van wetten en uitvoeringsbesluiten en de vertegenwoordiging van België bij de Europese en internationale instellingen (de Raad van de EU, de Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom, de Europese Octrooiorganisatie, het EU-Bureau voor de Intellectuele Eigendom).

De Dienst voor de Intellectuele Eigendom ontwikkelt een groot deel van haar activiteiten in het kader van structurele partnerschappen, met name op het gebied van het informeren en het sensibiliseren van bedrijven, universitaire onderzoekscentra en IT-projecten. Dat vertaalt zich onder meer in het institutionele forum waarin vertegenwoordigers bijeenkomen van regionale instellingen, belast met de bevordering van innovatie door middel van industriële eigendom, evenals vertegenwoordigers van de DIE en samenwerkingsovereenkomsten met het Europees Octrooibureau (EPO), het Bureau voor de Intellectuele Eigendom van de Europese Unie (EUIPO) en het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP). Die partnerschappen bieden tal van voordelen en versterken de kwaliteit van de diensten die aan de gebruikers van IP-systemen worden aangeboden, alsook synergiën op basis van de uitwisseling van expertise, kennis en schaalvoordelen.

Organigram van de DIE op 31 december 2019

Tabel 1. Personeelsgegevens van de Dienst voor Intellectuele Eigendom.
Situatie op 31.12.2019, voltijdsequivalent.

Medewerkers per dienst	Aantal (vte)
Diensten juridische en internationale zaken	7
Diensten Productie, Financiën en Informatie	30,7
Management (adviseur-generaal en adviseurs)	5
Totaal	42,7
Verdeling per niveau	
Niveau A, adviseurs en attachés	19,8
Niveau B, administratieve experten	9,1
Niveau C, administratieve experten	7,8
Niveau D, administratieve medewerkers	6
Totaal	42,7

Bron: FOD Economie.

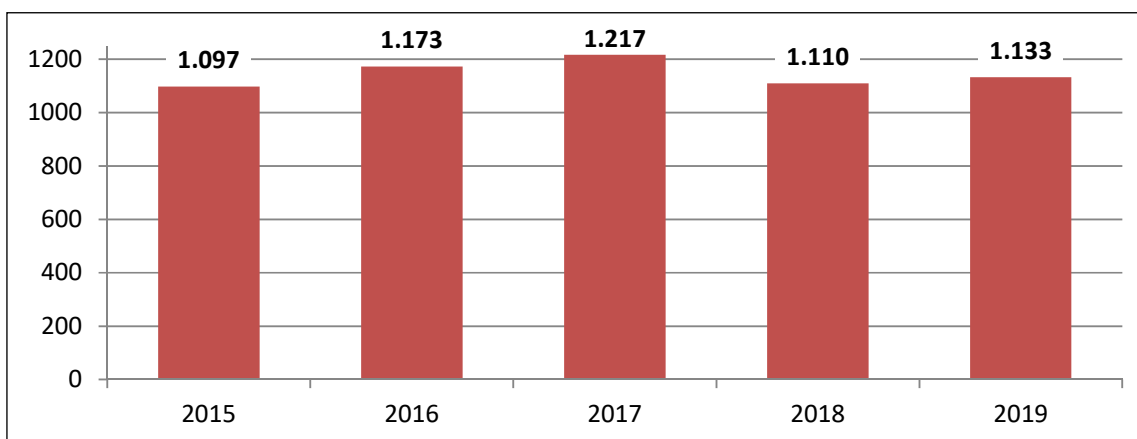

2. De hoogtepunten van 2019

2.1. Uitvindingsoctrooien en aanvullende beschermingscertificaten

2.1.1. Belgische octrooien

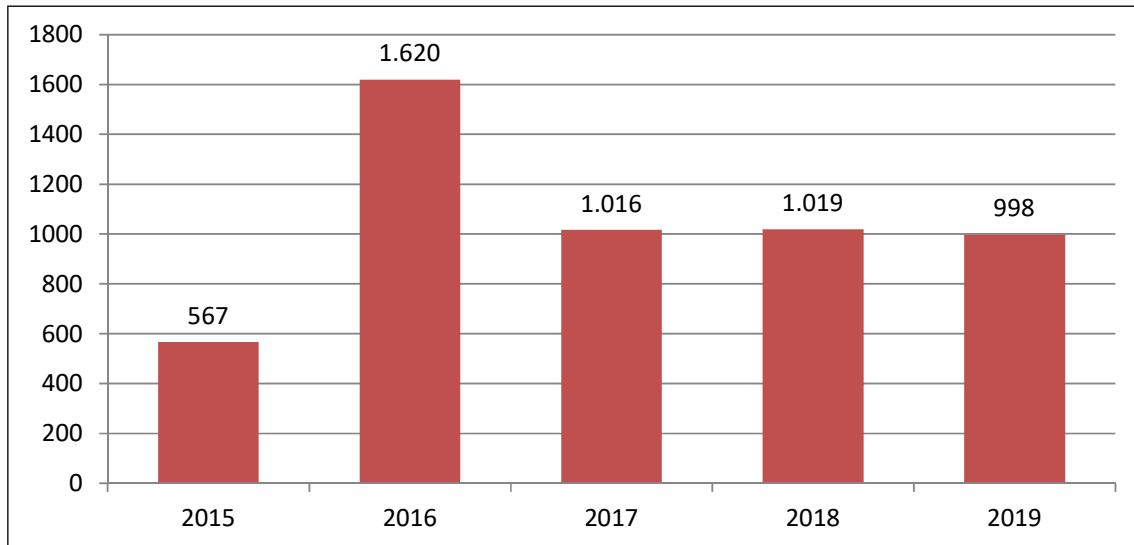
Grafiek 1. Belgische octrooiaanvragen

Bron: FOD Economie.

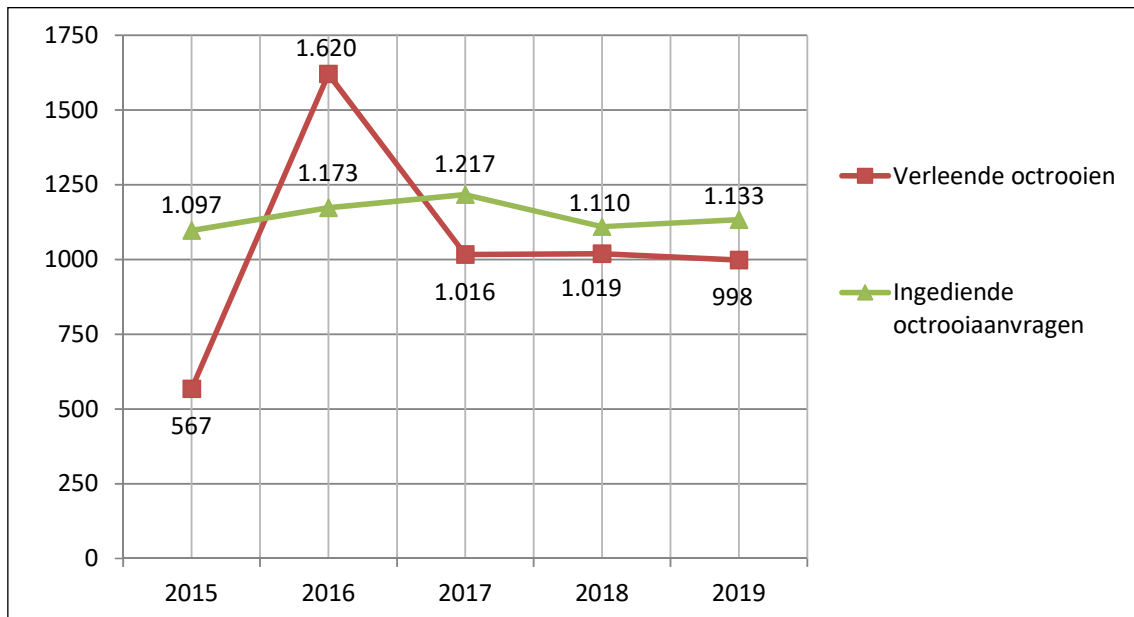
Na een stijging van 10 % in de periode 2015 tot 2017, daalde het aantal ingediende Belgische octrooiaanvragen in 2018 met 9 % ten opzichte van 2017. Na die daling zien we in 2019 opnieuw een lichte stijging met 2 %. De stijging die werd opgetekend sinds 2015, is de verderzetting van een tendens die al in 2011 startte en sinds 2018 lijkt te stagneren.

Grafiek 2. Verleende Belgische octrooien

Bron: FOD Economie.

Grafiek 3. Belgische octrooien versus octrooiaanvragen

Bron: FOD Economie.

De verleningsachterstand die zich had opgebouwd in de periode 2014-2015, toen de Dienst Productie naast de inwerkingtreding van een nieuwe octrooiwet en de ingebruikname van een nieuw informaticasysteem ook te maken kreeg met een afnemend personeelsbestand, werd weg-gewerkt vanaf 2016. Het in 2018 tot stand gebrachte evenwicht tussen het aantal ingediende Belgische octrooiaanvragen en het aantal verleende Belgische octrooien werd in 2019 gehand-haafd.

Tabel 2. Geografische spreiding van Belgische octrooiaanvragen over de provincies en regio's

		2017	2018	2019
Vlaanderen	Antwerpen	184	161	165
	Vlaams-Brabant	67	53	36
	West-Vlaanderen	181	136	202
	Oost-Vlaanderen	161	150	154
	Limburg	69	86	86
Brussel		105	85	46
Wallonië	Waals-Brabant	80	42	26
	Henegouwen	28	37	36
	Luik	100	111	100
	Luxemburg	8	5	2
	Namen	17	25	22

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2019).

Tussen de provincies onderling merken we grote verschillen op wat het aantal aanvragen betreft. Momenteel is West-Vlaanderen koploper met maar liefst 202 indieningen, gevolgd door Antwerpen met 165 aanvragen en Oost-Vlaanderen met 154 dossiers. Die drie provincies domineren het octrooilandschap al sinds enkele jaren, met wisselende plaatsen in de ranglijst. Voor Waals- en Vlaams-Brabant wordt sinds enkele jaren een daling opgetekend.

Bescherming van de titel van octrooigemachtigde

Met de wet van 8 juli 2018 houdende bepalingen ter bescherming van de titel van octrooigemachtigde wordt het beroep van octrooigemachtigde in België verder gereguleerd. Het bestaande wetgevende kader wordt verder aangevuld en bevat drie speerpunten.

- Ten eerste wordt de toegang tot het beroep verfijnd voor de octrooigemachtigden die in andere EU-lidstaten zijn gevestigd en in België diensten wensen te verrichten.
- Ten tweede wordt een Instituut voor Octrooigemachtigden opgericht, waar alle octrooigemachtigden die in België werkzaam zijn lid van zullen zijn. Het zal instaan voor de vertegenwoordiging van de beroepsgroep, de handhaving van de deontologische regels en de organisatie van een permanente vorming.
- Ten derde zal het lidmaatschap van het Instituut gepaard gaan met het voeren van de beschermde titel van "octrooigemachtigde", met een beroepsgeheim, een verzekeringsplicht en een spreekrecht in octrooigeschillen voor de Belgische hoven en rechtbanken.

Voor de inwerkingtreding van de wet van 8 juli 2018 zijn verdere uitvoeringsmaatregelen vereist. De dienst bereidt die voor om een mogelijke inwerkingtreding van de wet in de loop van 2020 te bewerkstelligen. De uitvoeringsmaatregelen omhelzen onder meer een tuchtreglement van toepassing op de octrooigemachtigden, nadere regels met betrekking tot het lidmaatschap van het Instituut en nadere regels over de verplichte verzekering.

Optimalisatie van de wetgeving inzake octrooien en aanvullende beschermingscertificaten

De wet van 2 mei 2019 houdende diverse economische bepalingen, evenals het koninklijk besluit van 12 juli 2019 hebben verschillende bepalingen gewijzigd van de reglementering inzake

octrooien en aanvullende beschermingscertificaten. De wijzigingen worden doorgevoerd op basis van de ervaring die de Dienst heeft opgedaan na de toepassing van het Wetboek van economisch recht en de uitvoeringsbesluiten daarvan, enerzijds, en de raadpleging van de betrokken partijen, anderzijds, waarbij rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van het Europese octrooirecht.

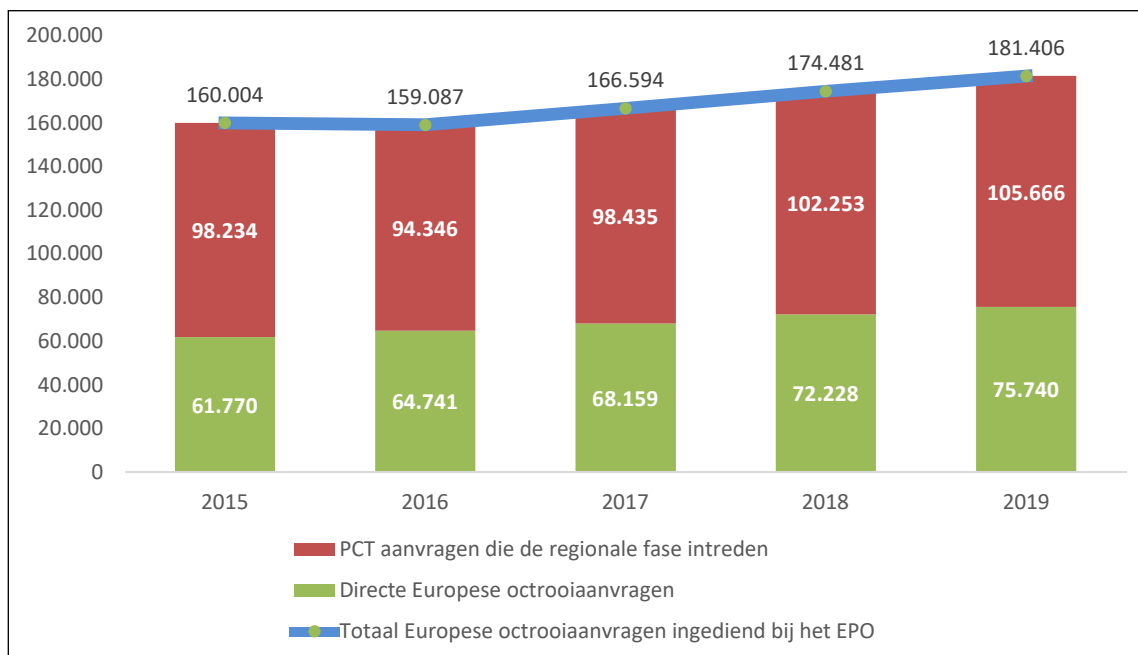
Tot de aanpassingen behoren:

- een verduidelijking van de octrooieerbaarheid van planten en dieren;
- de harmonisatie van de procedures voor intrekking, afstand en herroeping;
- de harmonisatie van de aanvraagformulieren voor octrooi en ABC;
- verduidelijkingen met betrekking tot het onderzoek van de ABC-aanvragen, en
- aanpassingen met betrekking tot de taksen.

2.1.2. Europese octrooien en internationale octrooiaanvragen (PCT)

Europese octrooien

Grafiek 4. Totaal van Europese octrooiaanvragen ingediend bij het EPO

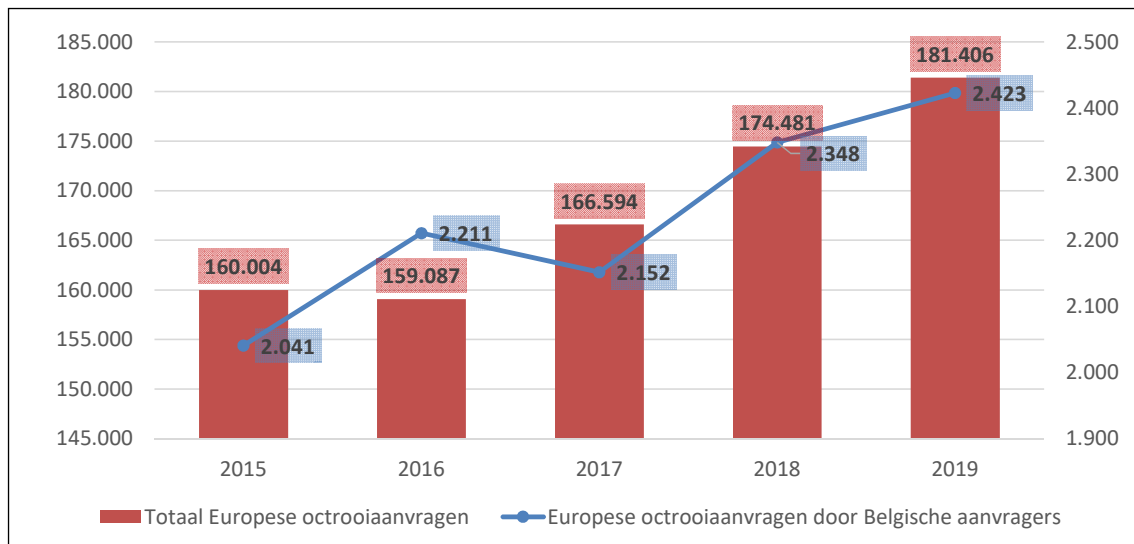

Bron: EPO Annual Results 2019 Global Release (status: 27.1.2020) / EPO Patent Index 2019 (release: 10.3.2020).

De data over Europese octrooiaanvragen omvatten alle rechtstreekse (ofwel directe) Europese aanvragen en internationale (PCT) aanvragen die tijdens de referentieperiode de Europese fase zijn ingetreden.

Het Europees Octrooibureau (EPO) stelt vast dat de vraag naar octrooibeschermtng sinds 2016 blijft groeien: in 2019 ontving het EPO een totaal van 181.406 Europese octrooiaanvragen, een stijging met 4 % ten opzichte van 2018. Daarmee werd het hoogterecord voor het vierde jaar op rij verbroken. Zowel het aantal directe Europese octrooiaanvragen, als het aantal aanvragen voor internationale bescherming (PCT) blijft toenemen.

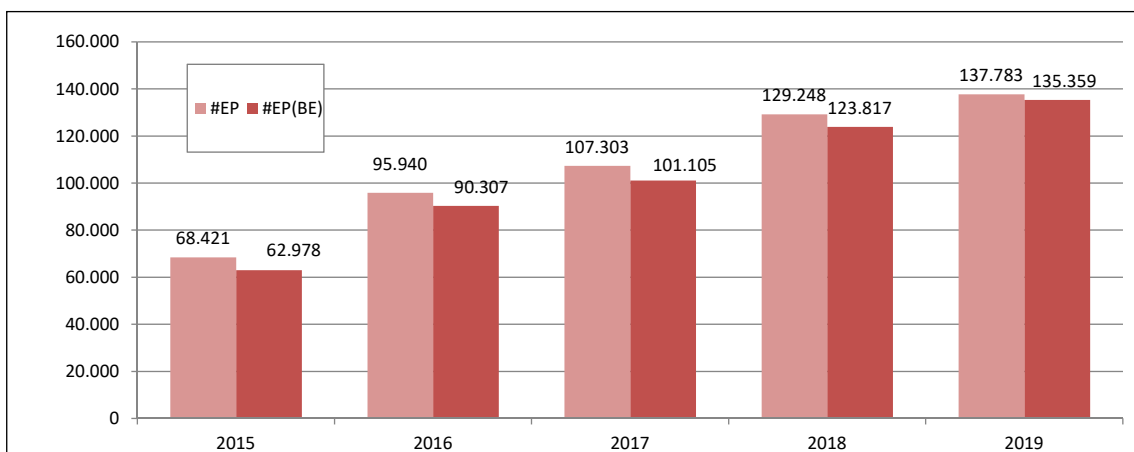
Grafiek 5. Europese octrooiaanvragen met aanduiding van België ingediend bij het EPO Direct + PCT, aanvragen door Belgische aanvragers versus totale aanvragen.

Bron: EPO Patent Index 2019 (release: 10.3.2020).

Het aantal octrooiaanvragen van Belgische bedrijven, universiteiten en onderzoeksinstituten bij het Europees Octrooibureau (EPO) heeft in 2019 een nieuw hoogterecord bereikt met 2.423 aanvragen, wat een stijging inhoudt van 3,2 %. Na een daling in 2017, blijft het aantal aanvragen al twee jaar op rij zichtbaar toenemen. Uit de [Patent Index 2019](https://www.epo.org/about-us/annual-reports-statistics/statistics/2019.html) (<https://www.epo.org/about-us/annual-reports-statistics/statistics/2019.html>) van het EPO blijkt dat de stijging van het aantal octrooiaanvragen in België ruim boven de gemiddelde groei van 0,9 % in de 28 EU-lidstaten ligt.

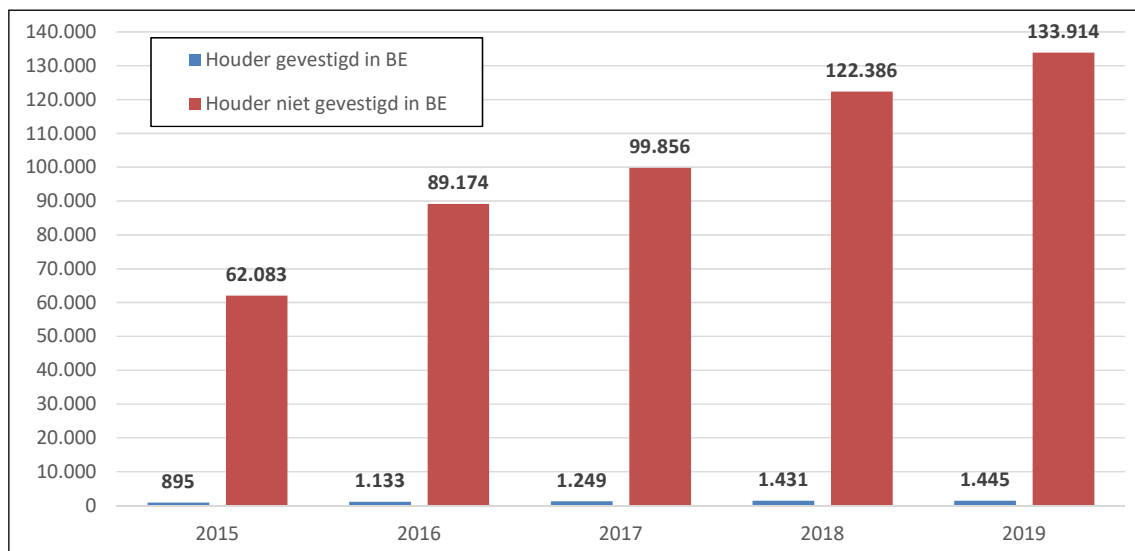
Grafiek 6. Verleende Europese octrooien (al dan niet) met aanduiding van België

Bron: Benelux Patent Platform, FOD Economie (status: 31.12.2019).

België werd aangeduid in meer dan 98 % van de Europese octrooien (#EP) die werden verleend in 2019. De tendens die in de voorgaande jaren was vastgesteld, werd bevestigd.

Grafiek 7. Herkomst houders Europese octrooien (BE en niet-BE)

Bron: FOD Economie.

Zowel in 2018 als vorig jaar waren 98 % van de octrooihouders van de Europese verleende octrooien met aanduiding van België (#EP BE) gevestigd in het buitenland. De opwaartse tendens van de voorgaande jaren zette zich verder in 2019.

Instemming met het Protocol van Londen

Op 1 september 2019 trad België toe tot het Verdrag inzake de toepassing van artikel 65 van het Verdrag inzake de verlening van Europese octrooien (ook het "Protocol van Londen" genoemd). De Kamer van volksvertegenwoordigers verleende daartoe zijn instemming via de wet van 23 maart 2019. Met zijn toetreding vormt België de 22e staat die lid is van de Europese Octrooiorganisatie om zich bij dit Protocol aan te sluiten.

Het Protocol van Londen heeft tot doel om de vertaalkosten van Europese octrooien te beperken wanneer de houder ervan ze wenst te valideren in een van de staten die lid zijn van de Europese Octrooiorganisatie. De staten die partij worden bij het Protocol, verbinden zich ertoe om, onder bepaalde voorwaarden, geen vertaling te vereisen om Europese octrooien op hun grondgebied te valideren.

België had zijn wetgeving al sinds 1 januari 2017 in overeenstemming gebracht met de bepalingen van het Protocol van Londen. Voor de validatie van Europese octrooien, die vanaf die datum worden verleend of voortgezet in gewijzigde of beperkte vorm, is het niet langer vereist om een vertaling in een nationale taal van België in te dienen. De toetreding tot het Protocol brengt dan ook geen wijzigingen met zich mee voor de validatievereisten van Europese octrooien in België.

Octrooibescherming voor klassiek gekweekte planten en dieren

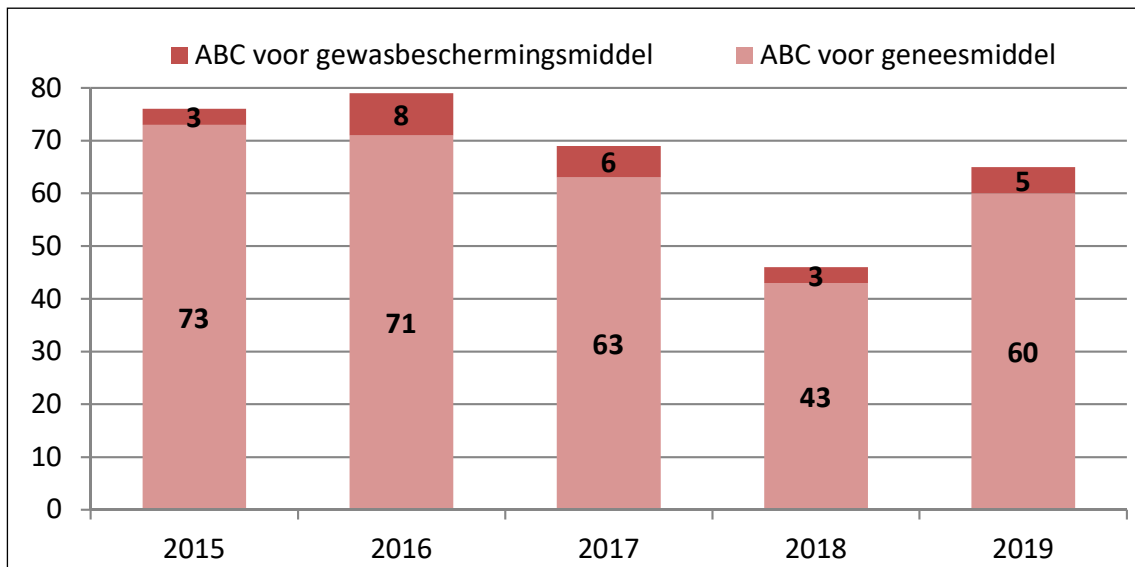
Met ingang van 1 juli 2017 wijzigde de Raad van Bestuur van de Europese Octrooiorganisatie regel 28 van het Uitvoeringsreglement van het Europees Octrooiverdrag (EOV) om te verduidelijken dat dit Verdrag niet alleen wezenlijk-biologische werkwijzen voor het verkrijgen van planten en dieren van octrooibescherming uitsluit, maar ook de planten en dieren die via deze werkwijzen worden verkregen. De Raad van Bestuur achtte het namelijk noodzakelijk om het rechtskader van de Organisatie in lijn te brengen met het standpunt van de Europese Commissie dat richtlijn 98/44/EG betreffende de rechtsbescherming van biotechnologische uitvindingen zulke planten en dieren

van octrooibescherming uitsloot. Een eerdere beslissing (in de samengevoegde zaken “Tomatoes II” en “Broccoli II”) van de Grote Kamer van Beroep van het Europees Octrooibureau (EPO) had tot vragen geleid over de draagwijdte van de octrooieerbaarheid van biotechnologische uitvindingen binnen het Europees octrooisysteem. Die Kamer oordeelde toen dat het EOv planten en dieren die werden verkregen door middel van wezenlijk-biologische werkwijzen niet uitsloot van octrooibescherming.

In december 2018 besliste een Technische Kamer van Beroep van het EPO dat de nieuwe regel 28 van het EOv niet in overeenstemming is met de uitsluiting van octrooibescherming van wezenlijk-biologische werkwijzen voor de verkrijging van planten en dieren in artikel 53 van het EOv zoals geïnterpreteerd door de Grote Kamer van Beroep in de samengevoegde zaken “Tomatoes II” en “Broccoli II”. In navolging van deze beslissing verwees de Voorzitter van het EPO vragen over de verenigbaarheid van regel 28 met artikel 53 van het EOv naar de Grote Kamer van Beroep. Binnen het kader van die verwijzing werd eenieder de mogelijkheid geboden om aan de Grote Kamer zijn opmerkingen te bezorgen over de gestelde rechtsvragen. Naast de Europese Commissie heeft België, net als negen andere EU-lidstaten en octrooidiensten, hiertoe een *amicus curiae*-brief ingediend. In die brief verdedigt België het standpunt dat de nieuwe regel 28 niet in strijd is met artikel 53 of andere bepalingen van het EOv en dat planten en dieren verkregen door middel van wezenlijk-biologische werkwijzen bijgevolg zijn uitgesloten van octrooibescherming.

2.1.3. Aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

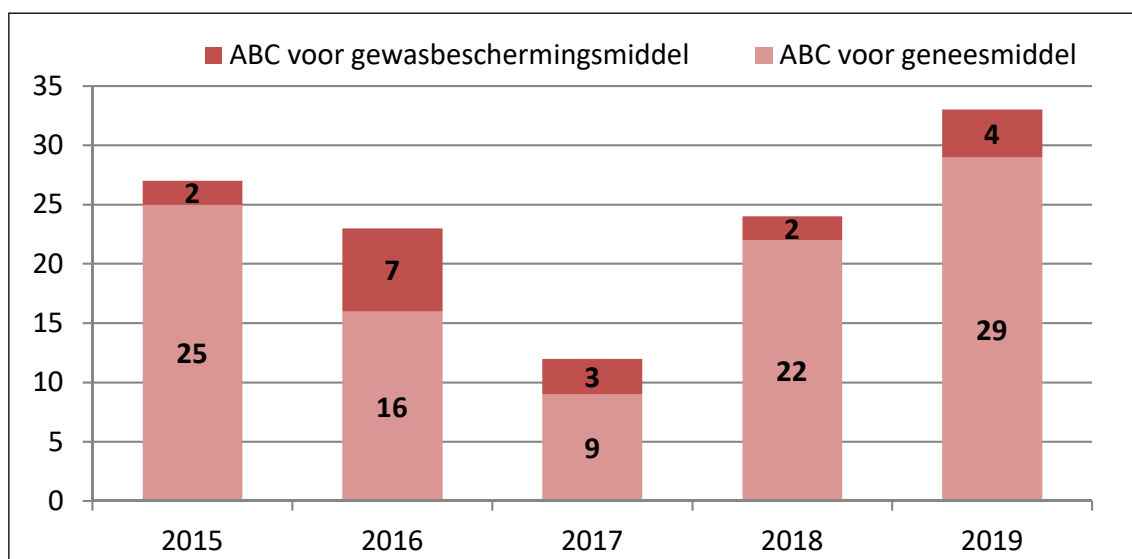
Grafiek 8. Aanvragen van een Belgisch aanvullend beschermingscertificaat (ABC)

Bron: FOD Economie.

Na een fikse daling in 2018 met ruim 40 %, heeft het aantal ABC-aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen zich in de loop van 2019 hersteld. Ook het aantal aanvragen voor aanvullende beschermingscertificaten voor geneesmiddelen is opnieuw toegenomen. Beide cijfers zweven nog onder de resultaten van 2017, maar de interesse voor beide certificaten zit opnieuw in de lift.

Grafiek 9. Verleende Belgische aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

Bron: FOD Economie.

Na een dieptepunt in 2017 is het aantal verleende ABC's zich gaan herstellen. In 2019 werd voor het tweede jaar op rij een hoger percentage verleningen opgetekend, waardoor het recordaantal ABC-aanvragen van 2015 zelfs werd overstege met 8.9 %.

Tabel 3. Verlenging van aanvullende beschermingscertificaten (ABC) voor een geneesmiddel voor pediatrisch gebruik

Jaar	Aantal aanvragen voor verlenging van pediatrische ABC	Aantal verleende verlengingen van pediatrische ABC
2015	8	2
2016	8	3
2017	9	8
2018	6	8
2019	10	6

Bron: FOD Economie.

Na een daling tussen 2017 en 2018 is het aantal aanvragen voor een verlenging van pediatrische ABC's in 2019 sterk gestegen, tot zelfs boven het niveau van 2017. Ten opzichte van 2018 houdt dit een stijging in van maar liefst 40 %.

Het aantal verlengingen van ABC's voor geneesmiddelen voor pediatrisch gebruik kent daarentegen een daling van 25 % in 2019, ten opzichte van 2017 en 2018.

SPC manufacturing waiver

Op 28 mei 2018 legde de Europese Commissie tijdens de Raad Concurrentievermogen het voorstel op tafel voor een verordening tot wijziging van verordening 469/2009 betreffende het aanvullende beschermingscertificaat voor geneesmiddelen. Met dit voorstel wenst de Europese Commissie tegemoet te komen aan de onbedoelde neveneffecten die het huidige systeem van de aanvullende beschermingscertificaten (ABC's) heeft op het concurrentievermogen van producenten van generieke geneesmiddelen en biosimilars (de generieke variant van een biologisch geneesmiddel) die in de EU gevestigd zijn. Na de besprekingen in 2018, werd een akkoord bereikt in de Raad van de Europese Unie. Op basis van deze tekst werden trilogen opgestart met het Europees Parlement, de Europese Raad en de Europese Commissie. Na een aantal wijzigingen van de tekst, werd op 20 mei 2019 verordening 2019/933 tot wijziging van verordening (EG) nr. 469/2009 betreffende het aanvullende beschermingscertificaat voor geneesmiddelen aangenomen.

De verordening voorziet in een uitzondering, in de vorm van een "manufacturing waiver", op de rechten waarover de houder van een ABC beschikt. Het betreft een beperkte uitzondering, die de producenten van generieke geneesmiddelen en biosimilars toelaat om dergelijke geneesmiddelen te produceren (1) met het exclusieve doel deze buiten de EU uit te voeren gedurende de beschermingsduur van het ABC, of (2) met het doel het geneesmiddel in voorraad te hebben om het binnen de EU in de handel te brengen zodra de bescherming vervallen is (stockpiling). In dit laatste geval geldt de uitzondering enkel tijdens de laatste zes maanden van de geldigheidsduur van het ABC. Aangezien de verordening ook voorziet in een notificatieverplichting aan en een publicatieplicht voor de nationale diensten voor de intellectuele eigendom, nam de DIE de nodige technische maatregelen om dit mogelijk te maken.

2.1.4. Kwekersrechten

Tabel 4. Aanvragen en verleningen van Belgische kwekersrechten

Jaar	Aantal aanvragen Belgisch kwekersrecht	Aantal verleende Belgische kwekersrechten
2014	3	3
2015	1	0
2016	4	1
2017	3	1
2018	2	0
2019	2	4

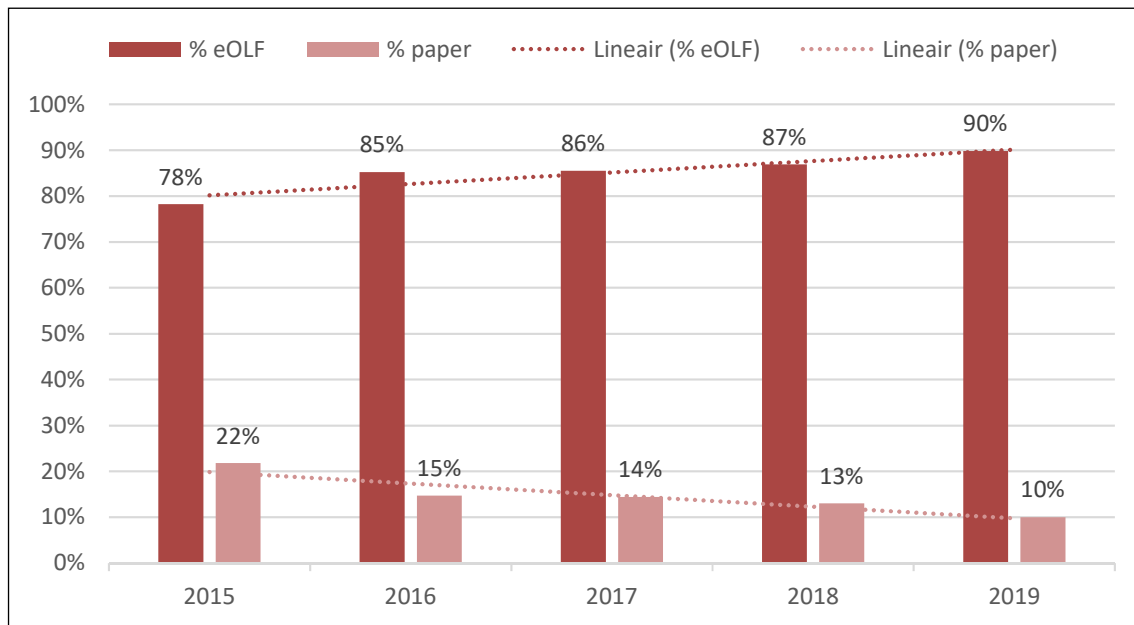
Bron: FOD Economie.

De aanvragen voor een Belgisch kwekersrecht worden onderworpen aan een wetenschappelijk onderzoek dat naargelang de plantenvariëteit een of meerdere jaren in beslag kan nemen. Bijgevolg is het gemiddelde aantal aanvragen van een kwekersrecht in een bepaalde periode niet steeds synchroon met het gemiddelde aantal verleningen van een kwekersrecht in diezelfde periode.

2.1.5. Electronic online filing (eOLF)

Het gebruik van eOLF in 2019

Grafiek 10. Elektronische indiening (eOLF) vs. papieren aanvragen van Belgische octrooien

Bron: FOD Economie.

Het percentage van Belgische octrooiaanvragen dat elektronisch online wordt ingediend, bedroeg 90 % in 2019. Dit percentage blijft sinds 2015 gestaag toenemen, terwijl het aantal papieren indieningen omgekeerd evenredig blijft dalen.

2.1.6. Activiteiten van de sectie Register

Aanvragen tot herstel

Wanneer een bepaalde termijn niet werd nageleefd in de procedure voor de Dienst, kan de octrooihouder herstel van zijn rechten verkrijgen via een herstelprocedure. De volgende tabellen tonen de statistieken die betrekking hebben op de beslissingen die werden genomen voor de restauraties tussen 1 januari 2015 en 31 december 2019.

Tabel 5. Aanvraag tot herstel na afloop van de termijn

	2015		2016		2017		2018		2019	
	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %
Jaartaks	27	66	41	82	12	55	20	95	20	95
Validatie Europese octrooien	10	24	7	14	8	36	0	0	0	0
Prioriteit	4	10	0	0	0	0	0	0	1	5
Andere	0	0	2	4	2	9	1	5	0	0
Totaal	41	100	50	100	22	100	21	100	21	100

Bron: FOD Economie.

Tabel 6. Beslissingen na aanvraag tot herstel

	2015		2016		2017		2018		2019	
	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %
Restauraties	13	77	45	85	33	89	22	62	7	78
Weigeringen	4	23	8	15	4	11	13	38	2	22
Definitieve beslissingen	17	100	53	100	37	100	35	100	9	100

Bron: FOD Economie.

Wat het resultaat van de aanvragen betreft, wijzen tabellen 5 en 6 uit dat:

- De achterstand in de beslissingen, die grotendeels te wijten was aan het feit dat het BPP-platform in 2014 online is gegaan, werd in 2018 volledig weggewerkt. Dat verklaart eveneens het groot aantal beslissingen dat datzelfde jaar genomen werd. In 2019 werden er 9 definitieve beslissingen genomen. Op 31 december 2019 zijn er nog 12 in behandeling. Dat laatste cijfer kan worden verklaard door het feit dat er na midden november niet minder dan 9 bijkomende aanvragen werden ingediend.
- Een groot aantal aanvragen kregen een positief gevolg, maar 2018 vormde hier een uitzondering op. Dat is te verklaren door het feit dat een groot aantal dossiers met een intentie tot weigering, die gedurende de vorige 2 jaar onbeslist waren gebleven, definitief werden bevestigd in 2018.

Aanvragen tot opname in het octrooiregister

In tabel 7 wordt het aantal inschrijvingsaanvragen per categorie gerangschikt. De drie meest voorkomende soorten aanvragen betreffen wijzigingen van eigendom, adres en vertegenwoordiging. Let wel: eenzelfde aanvraag tot wijziging kan tientallen octrooien bevatten. Bovendien kan eenzelfde aanvraag bv. zowel een adreswijziging, als een wijziging van gemachtigde bevatten. Het totaal aantal betrokken octrooien komt dus niet noodzakelijk overeen met het totaal aantal aanvragen.

Tabel 7. Aanvragen tot opname in het octrooiregister

	2015		2016		2017		2018		2019	
	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %	Aantal	In %
Wijziging van houder	1.400	68	874	67	1.007	62	1.001	55	1.197	54
Adresverandering	315	21	286	22	378	23	483	27	542	25
Wijziging van mandataris	119	8	110	8	259	16	350	19	433	20
Licentie	23	2	27	2	23	1,5	19	1	16	0,6
Omschakeling	11	1	16	1	11	0,7	5	0,3	12	0,4
Totaal	1.472	100	1.313	100	1.630	100	1.812	100	2.200	100

Bron: FOD Economie.

Inschrijving tot erkenning als octrooigemachtigde

Er werd een commissie opgericht voor de accreditatie van octrooigemachtigden, die jaarlijks de organisatie op zich zal nemen van een examen octrooirecht. Slagen voor dit examen is een noodzakelijke voorwaarde om te worden erkend als octrooigemachtigde en zodoende ook te worden ingeschreven in het register van erkende mandatarissen. Wat de onderdanen uit de lidstaten van de Europese Economische Ruimte betreft, kan de commissie voor de accreditatie van erkende octrooigemachtigden eisen dat die een bekwaamheidsproef afleggen, indien zij tijdens hun opleiding vakken hebben gevolgd, die wezenlijk verschillen van diegene die onder het in België vereiste diploma vallen.

De onderstaande tabel geeft het aantal personen weer dat geslaagd is voor het examen en de bekwaamheidsproef, per jaar waarin beide examens werden georganiseerd.

Tabel 8. Resultaten examen mandataris

	2015	2016	2017	2018	2019
Geslaagde mandatarissen	6	6	3	8	13

Bron: FOD Economie.

Op 31 december 2019 zijn er 155 mandatarissen ingeschreven in het Belgisch register van erkende octrooigemachtigden.

2.1.7. Financiën van de DIE

Octrooien – Aanvullende beschermingscertificaten (ABC)

De volgende tabellen geven de ontvangsten weer van de DIE voor de begrotingsjaren 2015 tot en met 2019.

Tabel 9. Ontvangen jaartaksen: nationaal octrooi, Europees octrooi, ABC

In euro.

Jaarlijkse ontvangsten	2015	2016	2017	2018	2019
Jaartaks BE	603.965,00	614.830,00	680.585,00	706.945,00	771.510,00
Jaartaks EP	8.933.547,50	9.434.982,50	9.928.737,50	9.911.247,50	10.516.010,00
Verzenden jaartaksen EPO	8.607.977,00	9.112.647,50	9.584.937,50	9.557.897,50	10.138.240,00
Totaal jaartaksen	18.145.489,50	19.162.460,00	20.194.260,00	20.176.090,00	21.425.760,00

Bron: FOD Economie.

In vergelijking met 2018 is het totale aantal van betaalde jaarlijkse vergoedingen (voor de Belgische octrooien en de in België gevalideerde Europese octrooien) met 6,19 % gestegen in 2019. Sinds 2015 betekent dit een stijging van 18,07 %.

Ontvangen proceduretaksen (nationaal octrooi):

We merken op dat de inkomsten uit proceduretaksen, in tegenstelling tot de jaartaksen, licht zijn afgenomen tussen 2018 en 2019. Ter herinnering: bepaalde procedurekosten werden op 01.01.2016 geschrapt (concreet werd de taks voor het registreren van een “request for change” geschrapt, evenals de voorrangstaks die op het moment van indiening van de octrooiaanvraag wordt opgeëist), wat de omzetsdaling sinds 2015 gedeeltelijk kan verklaren.

Tabel 10. Ontvangen proceduretaksen, nationaal octrooi

In euro.

Proceduretaks	2015	2016	2017	2018	2019
Indieningstaks	84.425	77.975	71.075	66.350	70.425
Prioriteitstaks	4.360	974	412	1.050	650
Onderzoekstaks	335.088	333.378	304.800	323.700	306.594
Bijzondere taks (regularisatie + rechtzettingen)	27.348	7.386	4.296	4.972	3.326
Totaal proceduretaksen	451.229	419.713	380.583	396.074	380.995

Bron: FOD Economie.

Inkomsten uit PCT-taksen (internationale octrooiaanvragen)

Omdat de DIE vanaf 01.04.2018 niet langer optreedt als ontvangstkantoor voor PCT-aanvragen, zijn die inkomsten sindsdien bijgevolg weggevallen.

Tabel 11. Totaal ontvangsten DIE

In euro.

	2015	2016	2017	2018	2019
Totaal inkomsten	18.811.010,50	19.769.873,00	20.728.857,00	20.581.988,00	21.806.755,00

Bron: FOD Economie.

Vanaf 2019 noteren we opnieuw een omzetsijging, ten gevolge een beduidende toename van het aantal betaalde BE- en EP-jaartaksen. De stijgende trend van de voorbije jaren werd enkel tijdelijk onderbroken door een daling van ontvangsten in 2018, omdat dat de DIE sinds 01.04.2018 niet langer fungeert als ontvangstkantoor voor PCT/EPA-aanvragen.

Kwekersrechten

De ontvangsten uit kwekersrechten voor de begrotingsjaren 2015 tot 2019 worden geïllustreerd in tabel 12. Na een omzetsdaling van 2015 tot 2017, zijn de inkomsten in 2018 gestagneerd, om in 2019 opnieuw opmerkelijk te dalen. Deze daling kan worden toegeschreven aan het feit dat een toenemend aantal kwekers een Europees Kwekersrecht verkiest boven een nationaal certificaat, om gelijk bescherming te genieten in de ganse Europese Unie. (Meer cijfergegevens over het Europees kwekersrecht, vindt u op de website van het Community Plant Variety Office (cpvo.europa.eu).)

Tabel 12. Ontvangsten uit kwekersrechten

In euro.

Proceduretaken	2015	2016	2017	2018	2019
Jaar-, indienings-, en prioriteitstaksen	16.225	14.410	11.495	11.954	9.914
Onderzoeksrapport DHS	250	1.380	0	0	0
Totaal inkomsten	16.475	15.790	11.495	11.954	9.914

MyPage

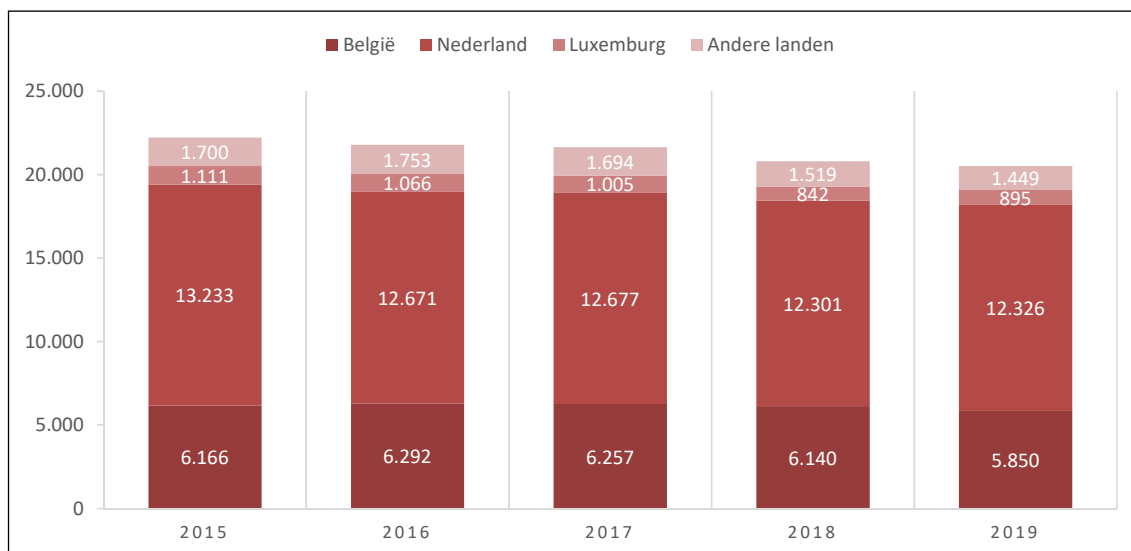
MyPage is een beveiligd consultatieplatform dat toegankelijk is voor de klanten van de Dienst voor Intellectuele Eigendom (DIE). Het platform laat toe om individuele betalingen te doen voor proceduretaken en/of jaartaksen, en/of bulkbetalingsopdrachten, en anderzijds om octrooien en de bijbehorende correspondentie te raadplegen (portfolio functie). In 2019 werden 77 toegangen toegekend door de DIE.

De betaalmodule van MyPage is momenteel alleen beschikbaar voor octrooigemachtigden en betaalbureaus die een lopende rekening hebben bij de DIE, maar in de loop van 2020 wordt het portfolio ook toegankelijk gemaakt voor externe gebruikers.

2.2. Rechten op merken, tekeningen en modellen

2.2.1. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken

Grafiek 11. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-merken

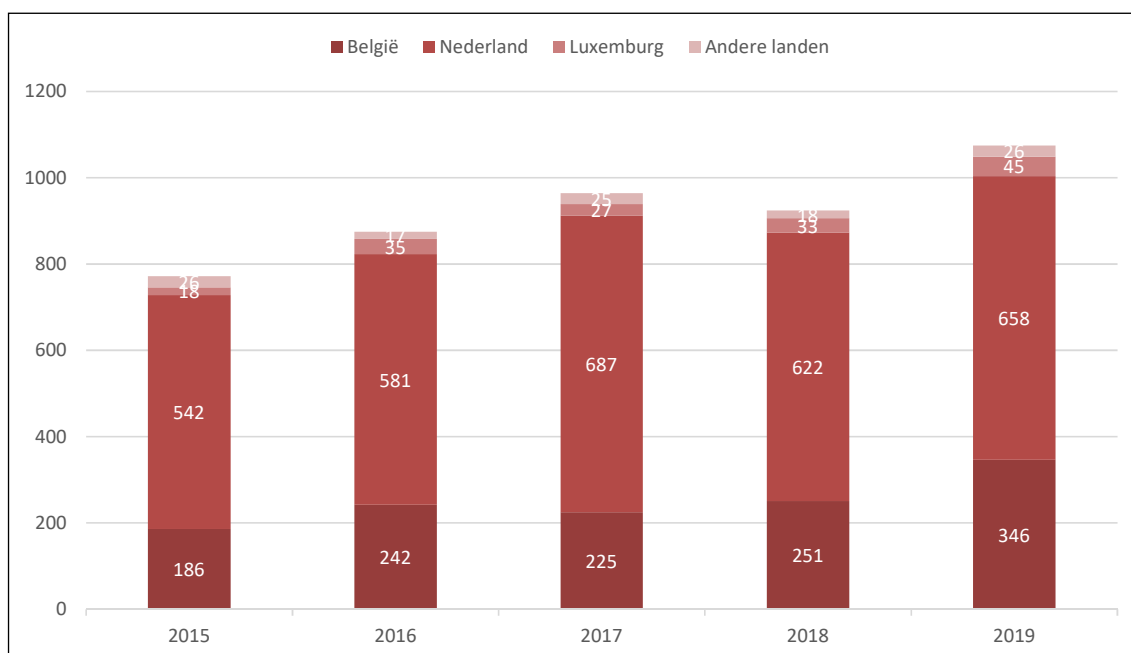

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP).

De aanvragen voor merken en modellen voor België, Nederland en Luxemburg worden collectief behandeld door het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP) in Den Haag. Uit de cijfers blijkt dat het aantal aanvragen voor merken vanuit België sinds 2016 jaarlijks een lichte daling kent. In 2019 daalde dit cijfer met 4,72 %.

2.2.2. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-modellen

Grafiek 12. Oorsprong van de aanvragen van Benelux-modellen

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP).

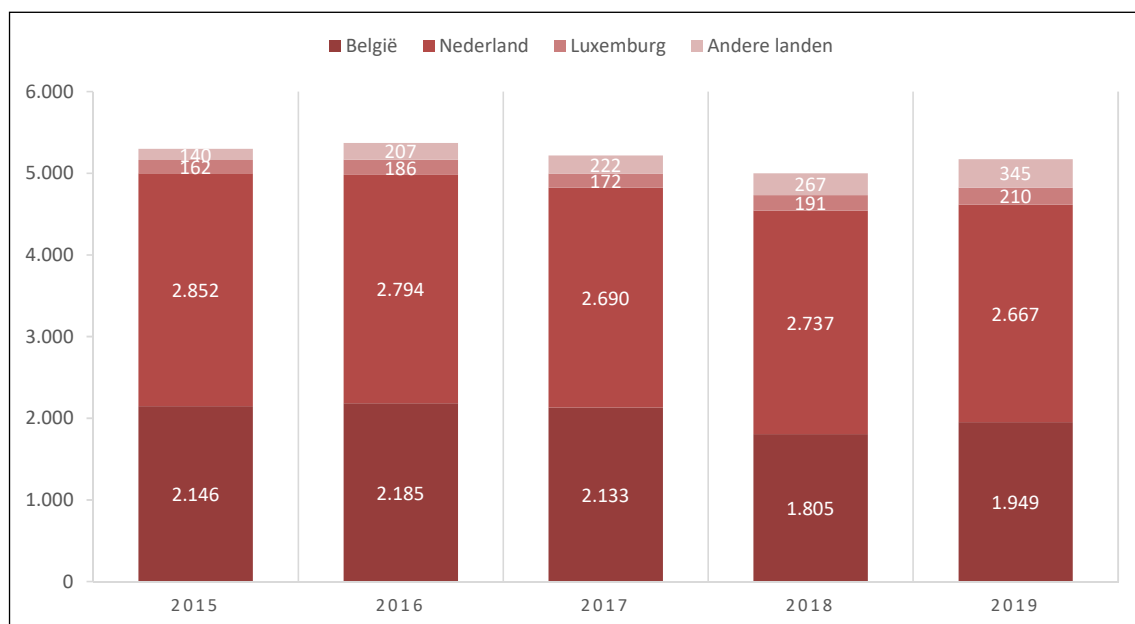
In tegenstelling tot de aanvragen voor merken, is de interesse voor modellen door Belgische aanvragers toegenomen. De lichte daling in 2017 met 7 % werd gevolgd door een positieve trend met een toename van 11,6 % in 2018 en een spectaculaire 37,8 % in 2019.

Andere gegevens over Benelux-merken en Benelux-modellen zijn terug te vinden in [het jaarverslag van het BOIP](#) en dat van [het Europees Bureau voor de Intellectuele Eigendom \(EUIPO\)](#).

2.2.3. Elektronische i-Depots per land van aanvraag

Het Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP) biedt de mogelijkheid om via het i-Depot een bewijs te genereren voor de datum van creatie voor een waaier aan intellectuele eigendomsrechten. Ook hierover vindt u meer info terug op [de website van het BOIP](#): <https://www.boip.int/nl/ondernemers/ideeen>.

Grafiek 13. Elektronische i-Depots per land van aanvraag

Bron: Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP).

Uit grafiek 13 valt af te lezen dat er na een daling van het aantal elektronische aanvragen in 2018 voor België met 15,4 %, voor 2019 opnieuw een stijging wordt opgetekend van 8 %.

2.3. Auteursrecht en naburige rechten

Ook binnen het domein van het auteursrecht werden in 2019 aanzienlijk veel veranderingen doorgevoerd op nationaal vlak. Die worden hierna beschreven.

2.3.1. Aanpassing van de wetgeving over privékopie

De wetgeving over de privékopie onderging in de loop van 2019 grote wijzigingen. Ter herinnering: die wetgeving staat individuele gebruikers toe om een reproductie van een beschermd werk of een beschermde prestatie te maken voor privédoeleinden (zoals het kopiëren van een aangekochte cd op een lege cd of op de eigen computer), zonder de toestemming van de rechthebbenden te

vragen. Ter compensatie van de schade die als gevolg van de uitzondering is geleden, hebben die laatsten recht op een vergoeding.

Het toepassingsgebied van de uitzondering voor het kopiëren voor privégebruik werd gewijzigd bij een wet van 2 mei 2019, om de terminologie af te stemmen op die van de richtlijn 2001/29, waaruit die wet voortvloeit. We spreken niet langer van reproductie “die in familiekring geschiedt”, maar van reproductie “door een natuurlijke persoon voor privégebruik gemaakt, en zonder enig direct of indirect commercieel oogmerk”. Die wijziging ging van kracht op 1 juni 2019.

Een tweede wijziging werd aangebracht aan het privékopiestelsel, met betrekking tot de vergoeding. Die houdt in dat de uitgevers opnieuw worden opgenomen in de lijst van begunstigden van de vergoeding. Die waren sinds de wet van 22 december 2016 uitgesloten van de vergoeding, toen het toepassingsgebied voor reprografie werd gewijzigd. De uitgevers werden opnieuw begunstigen op grond van een wet van 2 mei 2019, die op 1 september 2019 in werking trad.

2.3.2. Muziek voortaan via een enkele licentie geregeld dankzij

Unisono

Tot eind 2019 hadden de organisatoren van tijdelijke activiteiten, de hele horecasector, elke handel-szaak, kappers, schoonheidsspecialisten en andere dienstverleners, culturele centra, jeugthuizen, bioscopen, verenigingen, de openbare sector en bedrijven voor het spelen van muziek telkens de toelating nodig van de componisten en de auteurs van muziek en moesten zij eveneens een billijke vergoeding betalen aan de naburige rechthebbenden. In de praktijk werden de auteursrechten geïnd door de beheersvennootschap Sabam, en werd de billijke vergoeding voor het gebruik van de naburige rechten van de uitvoerende kunstenaars en producenten samen geïnd door PlayRight en Simim. Dat betekende concreet dat elk van de hiervoor vermelde gebruikers van muziek telkens twee aangiften moest indienen of twee contracten moest sluiten en hiervoor twee facturen kreeg en moest betalen. Om dit te herleiden tot één aangifte, contract en factuur was een optreden van de Koning vereist. De Koning heeft zodoende twee KB's aangenomen op 17 mei 2019. Eén KB wijzigt het KB billijke vergoeding van 17 december 2017 en één KB stelt de nadere regels vast voor het uniek loket. Aldus is er sinds 1 januari 2020 in de praktijk een uniek loket muziek onder de naam Unisono, waar de auteursrechten en de naburige rechten voor het spelen van muziek op eenzelfde plaats kunnen worden geregeld.

2.3.3. Uitzondering op het auteursrecht voor pedagogische activiteiten van kinderopvangdiensten

Onderwijsinstellingen genieten reeds lang van de wettelijke mogelijkheid om werken en prestaties te mogen gebruiken ter illustratie van onderwijs. De vraag die zich hierbij ook reeds jaren stelt, is of kinderopvangdiensten of de zgn. “crèches” ook geen onderwijs verschaffen aan de baby's en peuters en niet onder die uitzondering vallen of van een specifieke uitzondering zouden moeten kunnen genieten. Op 7 september 2016 werd een wetsvoorstel ingediend in het parlement met een specifieke uitzondering voor de kinderopvangdiensten. Op 7 februari 2018 vroeg de commissie voor het bedrijfsleven van het parlement het standpunt van de Raad voor de Intellectuele Eigendom. Na het advies van de Raad voor de Intellectuele Eigendom, gegeven op 18 april 2018, en na het advies van de Raad van State, gegeven op 28 februari 2019, werden de opmerkingen van de Raad van State via amendementen door verscheidene parlementsleden opgenomen in het wetsvoorstel. Het wetsvoorstel werd goedgekeurd op 2 mei 2019 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 mei 2019.

2.3.4. Auteursrecht in de digitale eengemaakte markt

In 2019 werd een belangrijke en zeer omvattende Europese richtlijn in het domein van het auteursrecht goedgekeurd. Concreet gaat het om richtlijn 2019/790 van 17 april 2019 inzake auteursrechten in de digitale eengemaakte markt. Het is een richtlijn waarin zeer uiteenlopende onderwerpen aan bod komen, die kunnen worden onderverdeeld in volgende luiken:

Vier nieuwe verplichte uitzonderingen

Een eerste luik van de richtlijn voorziet in vier nieuwe, verplichte uitzonderingen op het auteursrecht en de naburige rechten. Die houden verband met het ontstaan van digitale technologieën op het gebied van onderzoek, innovatie, onderwijs en het behoud van het cultureel erfgoed waardoor nieuwe soorten gebruik mogelijk zijn, die voorheen nog niet onder een uitzonderingsregeling vielen.

Concreet gaat het om:

- twee uitzonderingen voor tekst- en datamining;
- uitzonderingen voor onderwijs in een grensoverschrijdende context;
- uitzonderingen voor instellingen voor cultureel erfgoed (zoals musea, bibliotheken, archieven, enz.).

Ruimere toegang tot beschermde content die niet meer in de handel beschikbaar is

Een tweede luik voorziet in maatregelen om een ruimere toegang tot content te garanderen. Zo kunnen instellingen van cultureel erfgoed, zoals bibliotheken en archieven, werken en andere beschermde materialen die niet meer in de handel beschikbaar zijn, ter beschikking stellen aan het publiek. De rechthebbenden van die werken (auteurs, uitgevers, muzikanten, acteurs, producenten, enz.) kunnen wel op ieder ogenblik beslissen (via een zogenaamd “opt-out” mechanisme) dat de desbetreffende instellingen niet (meer) het recht hebben om dat te doen voor al hun werken, bepaalde werken of bepaalde gebruiken.

Verbetering van de positie van rechthebbenden

Een derde luik is gewijd aan verschillende maatregelen om de positie van rechthebbenden te verbeteren in het licht van meer digitaal en grensoverschrijdend gebruik van door auteursrechten en naburige rechten beschermde content.

Onder die maatregelen vinden we onder andere de invoering van een nieuw recht voor uitgevers van perspublicaties en het invoeren van nieuwe regels voor het delen van beschermde content.

Maatregelen om auteurs en uitvoerende kunstenaars een passende en billijke vergoeding te waarborgen

Ten slotte omvat de richtlijn maatregelen die moeten verzekeren dat auteurs en uitvoerende kunstenaars (acteurs, zangers, muzikanten, enz.) een passende en billijke vergoeding krijgen voor de exploitatie van hun werken en prestaties. In dat kader worden verschillende maatregelen voorzien voor het auteursrechtcontractenrecht, zoals een transparantieplichting, een succesclausule en een herroepingsrecht.

De richtlijn moet worden omgezet tegen 7 juni 2021. De werkzaamheden ter omzetting van de richtlijn werden in 2019 reeds aangevat, via de raadpleging van de Raad voor de Intellectuele Eigendom, en worden in 2020 verdergezet.

2.3.5. Update richtlijn kabel en satelliet

Op 17 april 2019 werd in de audiovisuele sector richtlijn (EU) 2019/789 goedgekeurd. De richtlijn bevat bepalingen het auteursrecht en de naburige rechten in het kader van de verstrekking van onlinediensten ter ondersteuning van uitzendingen, en bepalingen inzake doorgiften van televisie- en radioprogramma's. Concreet wordt voorzien in:

- de toepassing van het oorsprongslandbeginsel voor de uitoefening van het auteursrecht en de naburige rechten die relevant zijn voor ondersteunende onlinediensten voor radioprogramma's en sommige televisieprogramma's. Concreet wordt bijvoorbeeld voorzien dat wanneer een nieuwsuitzending online voor download wordt aangeboden, het oorsprongslandbeginsel van toepassing is;
- een systeem van verplicht collectief beheer voor het recht om doorgifte toe te staan via nieuwe technische middelen, zoals bijvoorbeeld doorgifte via IPTV;
- een juridisch regime voor de uitzending van programma's via het technisch proces van directe injectie.

Die richtlijn moet uiterlijk op 7 juni 2021 zijn omgezet in Belgisch recht. De werkzaamheden daartoe werden aangevat via consultatie van het audiovisueel overlegcomité en de Raad voor de Intellectuele Eigendom, en worden in 2020 verdergezet.

2.4. Nieuwe samenstelling Raad voor de Intellectuele Eigendom

De Raad voor de Intellectuele Eigendom heeft tot taak de minister die de intellectuele eigendom tot zijn of haar bevoegdheid heeft, advies te verlenen over kwesties die door de evolutie van de intellectuele eigendom aan de orde worden gesteld. De Raad bestaat uit twee afdelingen, de afdeling Industriële Eigendom en de afdeling Auteursrecht en Naburige rechten, die verantwoordelijk zijn voor respectievelijk industriële-eigendomszaken (octrooien, merken, modellen), evenals auteursrechten en naburige rechten.

De nieuwe samenstelling van de Raad werd door de minister vastgelegd in het ministerieel besluit van 18 december 2018 voor een periode van vier jaar, vanaf 1 maart 2019.

2.5. Acties rond communicatie en sensibilisering

Binnen de Dienst voor de Intellectuele Eigendom staat de Dienst Informatie in voor het behandelen van vragen van bedrijven (vnl. kmo's), IP-professionals, (universitaire) onderzoekscentra en het brede publiek. Daarnaast heeft de DIE ook de taak om te sensibiliseren en het belang van intellectuele eigendomsrechten voor de economie te onderstrepen. Dat wordt gerealiseerd door bewustmakingscampagnes, publieksvoorlichting en het ter beschikking stellen van educatief, publicitair materiaal, evenals door infosessies via het Contactpunt en zitdagen.

Tevens vormt de DIE de nationale hoofdzetel waar aanvragen kunnen worden ingediend voor octrooien, aanvullende beschermingscertificaten voor geneesmiddelen, gewasbeschermingsmiddelen en kwekersrechten.

Last but not least staat de DIE in voor het [eRegister](https://bpp.economie.fgov.be/fo-eregister-view/) (https://bpp.economie.fgov.be/fo-eregister-view/), een officieel register dat online kan worden geraadpleegd, waarin elk Belgisch octrooi wordt vermeld. Via dat platform kan elk gepubliceerd Belgisch octrooi volledig worden ingekeken, inclusief de beschrijving van de uitvinding, alsook het dossier van de octrooiverlening.

2.5.1. Institutioneel forum voor industriële eigendom

Dit forum verenigt op vrijwillige basis alle publieke actoren die op federaal en regionaal niveau in België de opdracht hebben het grote publiek te informeren en te sensibiliseren inzake industriële eigendom. De leden van dit forum zijn de DIE, die ressorteert onder de federale staat, en de instellingen die onder de drie gewesten vallen, zoals VLAIO voor het Vlaamse Gewest, Innoviris en Hub voor het Brusselse Gewest en voor Wallonië Sowalfin en de “Direction générale opérationnelle en charge de l'économie, de l'emploi et de la recherche du SPW”.

De doelstellingen van dit forum zijn:

- Alle institutionele actoren in staat stellen elkaar te informeren over elkaars projecten en activiteiten die erop gericht zijn het publiek te sensibiliseren en bewust te maken van de industriële eigendom. De nadruk wordt met name gelegd op projecten en activiteiten die gericht zijn op een bepaald aantal doelgroepen, zoals kmo's, onderzoekscentra, universiteiten, enz.;
- Het op vrijwillige basis tot stand brengen van synergiën tussen de verschillende institutionele actoren.

In 2019 werden twee activiteiten opgezet met steun van het Forum:

- De verspreiding en promotie van de campagne “Bedrijfsgeheimen” van de FOD Economie;
- De oprichting van een toekomstige samenwerking tussen de regio's, het BOIP en de DIE van de FOD Economie voor de ontwikkeling van IP-hulpmiddelen.

2.5.2. Campagne bedrijfsgeheimen

In december 2019 lanceerde de FOD Economie een campagne om bedrijven aan te moedigen hun bedrijfsgeheimen te beschermen. Dat initiatief werd gerealiseerd in samenwerking met het Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom en met de steun van het Waals Gewest, het Vlaams Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Bedrijfsgeheimen komen veel vaker voor dan doorgaans wordt verondersteld en kunnen een belangrijk concurrentievoordeel inhouden voor bedrijven, wat het belang onderstreept van een sterke bescherming.

Die campagne, die werd verdeeld over twee golven (in december 2019 en februari 2020), heeft een waaier aan essentiële maatregelen onder de aandacht gebracht: het creëren van fysieke en digitale back-ups van belangrijke documenten, het voorzien in vertrouwelijkheidsclausules en niet-concurrentiebedingen in arbeidsovereenkomsten of commerciële overeenkomsten, enz.

Al die praktische tips werden aangereikt onder de vorm van een video, een communicatiekit en een exclusieve website: <https://www.bedrijfsgeheim.be>.

De resultaten van de campagne worden door de FOD Economie als zeer positief beschouwd, gezien het aantal mensen dat via de verschillende kanalen werd bereikt.

Vooraf Twitter maakte het mogelijk om 839.875 mensen te benaderen tijdens de campagne van februari 2020 en 675.558 mensen in de loop van december 2019. Via dit kanaal kreeg de video 560.820 views tijdens de campagne van februari 2020 en 399.109 in de loop van december 2019.

Volgens Google Ads werden 3.132.377 mensen bereikt.

2.5.3. Aanvragen van “voor eensluidend verklaarde kopieën”

Het aantal afgeleverde voor eensluidend verklaarde afschriften van octrooiaanvragen en octrooien bedraagt:

- 674 kopieën in 2015;
- 817 kopieën in 2016;
- 934 kopieën in 2017;
- 837 kopieën in 2018;
- 841 kopieën in 2019.

Het aantal eensluidend verklaarde afschriften was tussen 2015 en 2017 aanzienlijk toegenomen. In 2018 is het aantal aanvragen licht gedaald. Die trend zet zich verder in 2019. Doorgaans is er een correlatie tussen dat cijfer en het aantal Belgische octrooiaanvragen dat in de loop van het jaar werd ingediend.

2.5.4. Aanvragen van EPOQUE-opzoeken

De EPOQUE-onderzoeken, die door de DIE worden verricht, zijn louter informeel en gebeuren op verzoek van de aanvrager (voornamelijk gemachtigden). Die worden uitgevoerd via het ‘EPOQUE Net’-systeem (dat toegang verleent tot de databanken Epodoc en Clarivate Analytics), dat tevens wordt gebruikt door de examinatoren van het Europees Octrooibureau.

Het aantal verrichte opzoeken bedraagt:

- 336 opzoeken in 2015;
- 255 opzoeken in 2016;
- 281 opzoeken in 2017;
- 190 opzoeken in 2018;
- 220 opzoeken in 2019.

Het aantal zoekopdrachten in 2019 is licht toegenomen t.o.v. 2018, maar ligt nog steeds onder het niveau van de aanvragen in 2017 en daarvoor. Dat is hoofdzakelijk te wijten aan de uitgebreide mogelijkheden voor het “publiek” om eigenhandig opzoeken te doen in de databanken voor octrooi-publicaties (zoals Esp@cenet) of doordat die opzoeken worden uitgevoerd door andere diensten ([PATLIB-centra](#) of privébedrijven). Een andere verklaring kan worden gevonden in de groeiende kwaliteit van de openbare databanken, die tevens steeds performanter worden.

Tegelijk merken onze onderzoekers op dat de domeinen waarbinnen wordt gezocht, steeds specifiekere worden omschreven op de aanvraag.

Net zoals in de voorbije jaren blijven dit de twee belangrijkste technische domeinen waarbinnen opzoekingen werden uitgevoerd:

- klasse A: menselijke levensbehoeften, zoals:
 - landbouwactiviteiten (landbouw, jacht, visserij, ...);
 - voedsel; tabak;
 - persoonlijke of huishoudelijke artikelen;
 - gezondheid; amusement;
- klasse B: diverse industriële technieken en vervoer, zoals:
 - scheiden, mengen;
 - metaalbewerking;
 - drukken; boeken; sierkunst;
 - transport of export;
 - microstructuren; nanotechnologie.

2.5.5. Klantendiensten

Het Contactpunt van de DIE behandelt alle vragen gericht aan de DIE en verleent toegang tot alle informatie die verband houdt met intellectuele eigendom.

Voor de individuele vragen die in de loop van het jaar werden behandeld, wordt het DIE-Contactpunt in eerste lijn ondersteund door het Contact Center van de FOD Economie en de twee juridische diensten van de DIE.

De tabellen 13 en 14 geven de cijfers weer van de vragen die gezamenlijk door die diensten werden behandeld. Zowel het aantal bezoekers (ontvangen door het Contactpunt), als het aantal behandelde vragen (via telefoon en e-mail) worden weergegeven, verspreid over de verschillende domeinen van het intellectuele eigendomsrecht:

Tabel 13. Behandelde vragen over intellectuele eigendom

Bezoekers	2015	2016	2017	2018	2019
Octrooien	434	228	183	148	138
Merken en modellen	234	58	110	63	49
I-Depot	71	28	18	13	10
Auteursrecht	8	2	0	3	0
Totaal	747	316	311	227	197

Bron: FOD Economie.

Net zoals in de voorgaande jaren, hield het gros van de afspraken in 2019 verband met octrooien. Het totale aantal afspraken blijft terugvallen, wat verklaard kan worden doordat het publiek sneller een beroep doet op de digitale middelen die ter beschikking worden gesteld om informatie op te zoeken. Meer specifiek zijn er minder afspraken voor vragen rond merken, tekeningen en modellen, wat wellicht een gevolg is van de groeiende mogelijkheden om online informatie te vinden en een beschermingsaanvraag of i-Depot in te dienen op de website van het BOIP.

Tabel 14. Aantal afspraken in verband met intellectuele eigendom

Telefoons en e-mails	2015	2016	2017	2018	2019
Octrooien	1.771	1.509	3.366	1.946	1.510
Merken en modellen	1.358	1.235	1.206	816	598
I-Depot	362	356	268	172	104
Auteursrecht	182	165	1.015	534	526
Totaal	3.673	3.265	5.855	3.468	2.738

(*) 2015 en 2016: die cijfers handelen alleen over het Contactpunt.

Bron: FOD Economie.

Uit tabel 14 blijkt dat het merendeel van de contacten verband hield met het octrooirecht, evenals merken en modellen. Ten opzichte van de vorige jaren, blijft het aantal vragen over octrooien, alsook het aantal vragen op het gebied van merken, modellen en i-Depots afnemen. Alleen het aantal telefoons en e-mails over het auteursrecht bleef quasi gelijk in vergelijking met 2018. De spectaculaire daling in dit cijfer sinds 2017 kan worden verklaard door de digitale tools en het BOIP-platform voor merken en modellen.

Op basis van de gegevens van de drie diensten (DIE Contactpunt, DIE Juridische Dienst en FOD Economie Contact Center), kan het totale aantal (individuele) vragen m.b.t. intellectuele eigendom in 2019 worden afgerond op 2.935 afzonderlijke vragen. In 2018 waren dat er nog 3.695.

Het aantal vragen dat aan de FOD Economie werd voorgelegd, is nog slechts de helft van het totale aantal in 2017. Dat kan onder meer worden verklaard door de betere kwaliteit van de websites en een verhoogd gebruik van digitale tools, waarlangs het publiek eveneens toegang tot de informatie krijgt.

2.5.6. Zitdagen

De DIE beschikt niet enkel over een Contactpunt, maar organiseert en/of neemt ook deel aan zitdagen rond intellectuele eigendom die over heel België worden georganiseerd, en die hoofdzakelijk gericht zijn op kmo's.

Tabel 15. Aantal zitdagen van de Dienst voor de Intellectuele Eigendom

	2015	2016	2017	2018	2019
Zitdagen	17	17	16	15	12

Bron: FOD Economie.

In 2019 behandelde de DIE de vragen van meer dan 200 kmo's en startups, tijdens de 12 dagen die hiervoor werden georganiseerd.

De vragen die tijdens die bilaterale bijeenkomsten aan de DIE werden voorgelegd, hadden louter betrekking op octrooien en hielden rechtstreeks verband met het kmo-project, zoals:

- Wat zijn de voorwaarden voor het indienen van een octrooiaanvraag?
- Wat zijn de voordelen van het indienen van een octrooi?
- Wat is de levensduur van een octrooi?
- Wat zijn de kosten van een octrooiaanvraag?

- Waar ben ik beschermd in het geval van een indiening en waarvoor?
- Hoe kan ik nagaan of een uitvinding al door een derde partij wordt beschermd?
- Hoe kan ik een idee of een product beschermen tegen namaak?
- Waar kan ik octrooi-informatie vinden?
- Hoe moeten bepaalde teksten van octrooien worden geïnterpreteerd?
- Hoe moet ik een onderzoeksrapport lezen en interpreteren?

2.5.7. Events

In 2019 organiseerde de DIE twee evenementen in de FOD Economie:

- een overlegvergadering met de octrooigemachtigden over de toepassing van het Belgische octrooirecht;
- een auteursrechtseminarie over de laatste ontwikkelingen in het Belgische en Europese auteursrecht, zoals de nieuwe regelgeving met betrekking tot de audiovisuele sector, de billijke vergoeding, privékopie en reprografie.

De DIE heeft ook deelgenomen aan 'Salon Métamorphoses' in WEX in Marche-en-Famenne, een beurs die focust op innovatieve producten en materialen en gericht is op bedrijfsleiders, R&D-ingenieurs, onderzoekers, onderzoekscentra en de academische sector.

3. Hoe met ons communiceren?

Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Dienst voor de Intellectuele Eigendom

Vooruitgangstraat 50

1210 Brussel

België

Tel.: +32 800 120 33 (Contact Center, gratis vanuit België)

Fax: +32 800 120 57

E-mail: info.eco@economie.fgov.be

Internet: <https://economie.fgov.be/nl/themas/intellectuele-eigendom>

Lijst van afkortingen

ABC	Aanvullend beschermingscertificaat
Benelux	België, Nederland en Luxemburg
BOIP	Benelux Bureau voor de Intellectuele Eigendom
CPVO	Community Plant Variety Office
DIE	Dienst voor de Intellectuele Eigendom
eOLF	elektronische online-indiening
EPA	Europese octrooiaanvragen
EPO	Europees Octrooibureau
EU	Europese Unie
EUIPO	European Union Intellectual Property office
FOD	Federale Overheidsdienst
M&M	Merken en modellen
PATLIB	Patent Library
PCT	Patent Cooperation Treaty
PlayRight	Vereniging voor de inning, verdeling en verdediging van de rechten van vertolkende en uitvoerende kunstenaars
Sabam	Belgische vereniging van auteurs, componisten en uitgevers
Simim	Maatschappij voor de muziekindustrie
SPW	Service Publique de Wallonie
Unisono	Collectief platform van Sabam, PlayRight en Simim voor de registratie en betaling van licenties voor muziek, theaterwerken, audiovisuele werken, e.a.
UPC	Unified Patent Court
UPP	Unitary Patent Protection
vte	Voltijdsequivalent
WER	Wetboek economisch recht
WIPO	Wereldorganisatie voor de Intellectuele Eigendom

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie

Vooruitgangstraat 50
1210 Brussel
Ondernemingsnummer: 0314.595.348
economie.fgov.be